

---

**RECENZE**

---

**METODIKA A TECHNIKA FYZIOLOGICKÉHO EXPERIMENTU**

VOLKOV, V. G. (Ed.): Metodičeskije voprosy i techničeskoje obespečenije fiziologičeskogo eksperimenta. Moskva, Nauka 1976. 104 s.

Spolehlivost dosahovaných výsledků měření v neurofyzilogických a psychofyzilogických experimentech závisí mj. na správně zvoleném metodickém postupu, na mnohdy vysoce náročném přístrojovém vybavení a konečně na adekvátním způsobu vyhodnocení a interpretace naměřených charakteristik. Fyziologové se tu neobejdou bez úzké spolupráce s techniky, inženýry a matematiky. Tam, kde se činnost těchto specialistů podaří úspěšně sladit, lze dosáhnout značných časových, materiálových a finančních úspor a stoupá také kvalita výzkumné práce.

Sborník, o němž zde referujeme, demonstruje takovou spolupráci v šesti oblastech neurofyzilogických výzkumů. 6 prací pojednává o různých zlepšeních současné elektro-fyzilogické aparatury. Širší okruh zájemců upoutá zejména stať Varlamova a spolupracovníků o konstrukci zařízení pro zápis biologické informace na běžný magnetofon. Dovo-

luje registrovat celkem 8 biologických signálů ve frekvenčním pásmu 0—45 Hz na normální magnetofonový pásek. Velmi cenný je rovněž popis univerzálního fotostimulátoru pro komplexní výzkum zrakové funkce (Ševelov a spol.), který lze použít též pro klinické účely.

Další 3 příspěvky jsou věnovány v neurofyzilogii dnes velmi aktuální problematice poznávání obrazců v recepčních polích sítnice a vyšších center CNS. 4 články se zabývají činností operátora v procesu dlouhodobého sledování. Pozoruhodná je v této souvislosti Grimakova metoda simulace různých stressorů (beztíží, částečné senzorické deprivace, zvýšené emoční zátěže) pomocí dlouhodobé posthypnotické sugesce. Přestože byla v odborném tisku publikována již v roce 1970 a dnes tvoří součást standardní přípravy sovětských kosmonautů, u nás se o ní prakticky neví.

Pozornost rovněž zaslouží 2 příspěvky, hodnotící validitu srdeční frekvence, jakožto indi-

kátoru stavu operátora (Lukjanov a Sviridov). Autoři poukazují na určité, chronicky se opakující metodologické nedostatky, kterými trpí práce některých badatelů. Jejich nedocenění výrazně snižuje hodnověrnost závěrů, vyslovených na základě nedokonalých měření.

Ze zbývajících tří prací dvě pojednávají o výběru systému stereotaktických koordinát a jedna o novém způsobu klasifikace evokovaných potenciálů podle integrálních charakteristik jejich křivek.

—jšc—